

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti za period

5. - 11. decembar 2015. godine

Bilten broj 1/2015

Sadržaj:

Aktivnosti	1
Pod lupom	2
Šta govori pismo tri direktora?	2
Izbor za globalne simbole velike korupcije	2
Ima li argumenata u kritici poslanika Rističevića na račun Agencije?	3
Poslovanja javnih preduzeća pod velom tajne	4
Hitna obnova toaleta i krečenje	5
Ironija sudbine	6
Medijsko-opštinsko-političko-istražna konfuzija	7
Saopštenja	8
Još uvek nerešeni problemi u borbi protiv korupcije	8

Pod lupom⁵

Šta govori pismo tri direktora?

(11 decembar 2015)

U boljoj varijanti pismo tri direktora tzv. namenskih preduzeća ("Trajal" iz Kruševca, "Milan Blagojević" iz Lučana i "Namenska" iz Trstenika) bilo bi deo kampanje aktuelnog ministra za ostanak na tom položaju, ili nekog drugog političkog pregrupisanja, što bi se makar moglo razumeti, ako ne i opravdati. U lošijoj varijanti, to pismo bi bila ilustracija da donošenje odluka o javnoj imovini u Srbiji zavisi isključivo od pojedinaca a ne od propisa i utvrđenih planova, gde svako ima jasno utvrđene nadležnosti i zaduženja.

Kako, naime, drugačije tumačiti tvrdnju da „će se Gašićev odlazak odraziti na život zaposlenih i njihovih porodica, a samim tim i na Vojsku Srbije“? Ne bi bilo dobro da su direktori tri firme u državnom vlasništvu deo bilo čije političke kampanje, ali je razlog za mnogo veću brigu ako je to što govore istina – da opstanak fabrika i bezbednost zemlje zavise od jednog čoveka. Konkretnije, direktor „Trajala“ pripisuje aktuelnom ministru u zaslugu to što im je „vraćen status redovnog snabdevača Vojske Srbije“, i sve to u zemlji u kojoj su javne nabavke, čak i one koje se sprovedu u sektoru odbrane i bezbednosti, uređene zakonom. Ni taj zakon ni podzakonski akti ne poznaju volju ministra odbrane kao isključivi faktor

⁵

<http://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/aktivnosti-2/pod-lupom>

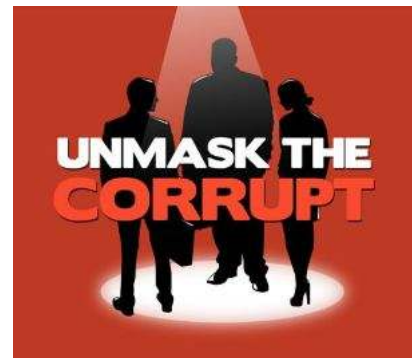
odlučivanja o snabdevačima. Direktor i predsednik sindikata „Milana Blagojevića“ hvale entuzijazam ministra i ističu da se „posebno angažovao na rešavanju problema konverzije dugovarnja privrednih društava, na novim investicijama i uvođenju novih tehnologija“. I iz „Namenske“ su zadovoljni time što ih je ministar posetom podržao „na sprovođenju mera revitalizacije i finansijske konsolidacije“. I ovde se čini da bi neke od pomenutih stvari trebalo da mogu da se reše i bez angažovanja čelnika ministarstva.

Kako god bilo, ovo pismo nas podseća da razmatranje rezultata rada ministara, i poređenje onog što su ministarstva ostvarila u poređenju sa planovima, treba da bude redovna stvar. Nasuprot tome, ne samo da nemamo redovno razmatranje učinka i odgovornost u slučaju loših rezultata, već te odgovornosti nema ni nakon kršenja izričitih zakonskih normi.

Izbor za globalne simbole velike korupcije

9 decembar 2015

U novembru smo vas pozvali da se uključite u globalnu akciju organizacije Transparency Internationala

I i nominujete primere iz Srbije kao potencijalne simbole "velike korupcije". Na Međunarodni dan borbe protiv korupcije objavljena je lista kandidata i počinje glasanje. Nema primera iz

strana br 2

Srbije, ali smo na listi našli firmu koja je iskazala interesovanje za poslove u Srbiji, a prisutna je u regionu. Pogledajte listu i glasajte na sajtu www.unmaskthecorrupt.org

Ima li argumenata u kritici poslanika Rističevića na račun Agencije?

8 decembar 2015

Odnosi između parlamenta i nezavisnih državnih organa su veoma krhki zato što je skupštinska većina nerada da koristi ove organe za efikasniju kontrolu vlasti, jer radije sebe posmatra kao odbranu izvršne vlasti od napada opozicije, ali i od nepristrasnih analiza i nalaza koje upute drugi. Zato i nije teško da se ti odnosi još više naruše, što se najčešće desi kroz neprimerene izjave narodnih poslanika, kao u nedavnom slučaju g. Marijana Rističevića, [o kojem je Agencija za borbu protiv korupcije obavestila javnost](#).

Poslanik Rističević ima pravo da ocenjuje da li je rad Agencije za borbu protiv korupcije kvalitetan i dosledan i inače, a i zbog toga što Agencija izveštava skupštinu o svom radu. On ima pravo da i bez povoda iznosi i lične i političke stavove, vrednosne sudove, pa i optužbe. Ali svakako to nema pravo da čini bez argumenata, pogotovo ne namerno.

Na početku pisma je „slučajna“ omaška („Agencija za korupciju“). Zatim ide optužba da je Agencija ćutala kada je tajkunima prodavano državno zemljište, pa da je Agencija „filijala stranaka bivšeg režima“. Sledi optužba da Agencija svojim komentarima o rizicima u

predloženim izmenama Zakona o poljoprivrednom zemljištu „pokušava da očuva mogućnost korupcije koja je prisutna u sadašnjem tekstu zakona“.

Evo i nekih konkretnijih nalaza poslanika Rističevića: „Ako se u zakonskom predlogu sankcionišu sve moguće zloupotrebe koje su do sada bile prisutne u vezi obaveze izrade Programa od strane lokalnih samouprava, obavezu skidanja useva u slučaju uzurpacije onda je, složićete se, stvoren manjak uslova za korupciju. Ako je obaveza da se prilikom prodaje poljoprivrednog zemljišta MALIM poljoprivrednim gazdinstvima ustanovljuje obaveza da to bude po tržišnim cenama pa na gore prema izlicitiranim iznosima, liči li Vama to na mogućnost da neko za 3 evra kupi 181 ha u Kovačici i šećeranu pride. Kod prava prvenstva zakupa postoji obaveza saradnje sa lokalnim samoupravama, ali Vi izgleda sporite pravo Vladi da i ona odlučuje o izdavanju u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini.“

Generalni problem je to što se Rističevićeve „prozivke“ Agencije odnose na zloupotrebe u vezi sa zemljištem koje su se događale u doba kada ovaj organ još uvek nije bio ni osnovan, na Zakon koji je poslednji put menjan pre nego što je Agencija formirana ili na pitanja koja su mnogo više posao tužilaštva i policije nego Agencije. Dok bi prosečnog građanina naziv ovog organa mogao da navede na pogrešan zaključak u pogledu nadležnosti, to teško može biti slučaj sa g. Rističevićem koji je već dugo vremena narodni poslanik, koji je imao prilike da glasa i o Zakonu o Agenciji i o zaključcima povodom njenih godišnjih izveštaja. Najzad, čak i kada bi bilo istina da je Agencija propustila da reaguje na neku korupciju ili loš zakon u prošlosti, zar bi to bio dobar razlog da se ne

prihvati i ne iskoristi ako sada uradi nešto što je korisno za borbu protiv korupcije? Kvalitetniji zakoni bi trebalo da budu interes Narodne skupštine kao zakonodavnog tela, a svakako su interes građana koje narodni poslanici predstavljaju i treba iskoristiti sve što može da pomogne da zakoni budu bolji.

Budući da nas zanima da li Agencija kvalitetno obavlja ovaj deo svog posla (analiza rizika od korupcije u predlozima zakona), pogledali smo kako stoje stvari sa konkretnim Rističevićim zamerama, ali nismo uspeli da nađemo uporište za njih.

Dok poslanik Rističević pita „šta je sporno ako se u zakonskom roku...“, Agencija u stvari komentariše da je rizik od korupcije upravo to što rok nije propisan (vidi: komentari na predložene izmene u članu 60. i na član 62. Zakona).

Kada je reč o pravu zakupa (30% zemljišta na teritoriji opštine, na osnovu člana 64a), Rističević u stvari nije ni polemisao sa stavovima Agencije, već je insinuirao da su oni protivni tome da Vlada odlučuje o takvim pitanjima. Agencija u stvari osporava delotvornost žalbe Ministarstvu protiv odluka komisije koju obrazuje ministar i koje se „donose uz saglasnost ministarstva“.

U analizi Agencije nismo pronašli mesto gde se kritikuje prodaja zemljišta na licitaciji ili postizanje tržišne cene, a zbog čega je poslanik Rističević izneo kritike na račun ovog organa. Jedina mesta gde se pominje prodaja su u vezi sa članom 72v, gde Agencija poziva na preispitivanje rešenja prema kojem se protiv odluke o prodaji ulaže žalba Ministarstvu, a da je i u donošenju odluke na koju se stranka žali učestvovalo Ministarstvo, i član 72a, gde Agencija

poziva da se „precizno i detaljno propišu uslovi, kriterijumi i postupak za donošenje odluke o prodaji poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini“.

Poslovanja javnih preduzeća pod velom tajne

8 decembar 2015

U Srbiji je teže doći do informacija o poslovanju javnih preduzeća nego o radu državnih organa. Poverenik za informacije od javnog značaja kaže da u 94 odsto slučajeva oni koji se njemu žale dobiju tražene podatke, ali da je kod javnih preduzeća taj procenat ispod 80 procenata. Iz Vlade najavljuju obuku odgovornih za dostavljanje podataka, a do leta izmene Zakona o dostupnosti informacija od javnog značaja, navodi RTS u prilogu.

Zato što nisu hteli da daju tražene podatke, javna preduzeća su 300 puta kažnjena, najčešće "Telekom", "Srbijagas", "Železnice" i EPS. Ukupno su kažnjeni sa 20 miliona dinara. "Sve kazne koje se ne plaćaju svojim već javnim parama plaćaju se lako, a među informacijama koje su prikrivene ima mnogo većih iznosa. Imate situaciju da državno preduzeće poput 'Galenike' svojevremeno za koje su građani preuzeli, država Srbija preuzela da garantuje za njih obaveze od nekoliko desetina miliona evra, to preduzeće uzima za pravo da od građana Srbije krije da je ono istovremeno sponzor profesionalnog fudbalskog kluba sa iznosima većim od 20 miliona dinara", kaže poverenik za informacije od javnog značaja Rodoljub Šabić.

Kad ni posle kazne preduzeće ne dostavi tražene informacije, Ministarstvo državne uprave trebalo bi da pokrene prekršajni postupak što se, kaže poverenik, dešava samo povremeno.

"Mi smo u ovoj godini preduzeli određene korake, podneli smo prekršajne prijave protiv 'Srbijagasa' i 'Železnica' i ideja za iduću godinu je da upozorimo ta javna preduzeća i organizujemo obuku", napominje državni sekretar Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave Željko Ožegović.

Obuka neće da škodi, kažu upućeni, ali ocenjuju da je problem to što Vlada nedovoljno kontroliše poslovanje javnih preduzeća. "Verovatno zato što su javna preduzeća i dalje produžena ruka partijske mašinerije, a ne u potpunosti institucije koje funkcionišu u javnom interesu i gde su rukovodioci imenovani na konkursima", kaže Nemanja Nenadić iz "Transparentnosti Srbija".

"Taman posla da Vlada prikriva poslovanje javnih preduzeća nego mislim da je tu veći problem obučenost ljudi, komplikovanost zahteva samih stranaka i što nije u pitanju lična odgovornost", kaže Željko Ožegović. Radna grupa menja Zakon o dostupnosti informacija od javnog značaja, a da li će biti pojačana lična odgovornost direktora – trebalo bi da se zna u junu, do kada bi novi propis trebalo da bude gotov.

Hitna obnova toaleta i krečenje

7 decembar 2015

Vlada Srbije je odlučila da uredi toalete u zdravstvenim ustanovama i nabavku radova za te namene sprovodi pregovaračkim postupkom bez objavljivanja javnog poziva. Naime, pre mesec dana (četvrtak, 5. novembra 2015.) Vlada

je donela zaključak kojim je deo sredstava budžetske rezerve prenet Ministarstvu zdravlja, radi krečenja i obnove mokrih čvorova i vodovodne i kanalizacione mreže u nekoliko desetina zdravstvenih ustanova.

Vlada nije objavila ovaj zaključak, kao što to ni inače ne čini. Istog dana je na ovu temu govorio i premijer, nagoveštavajući da će se takvi radovi vršiti i u obrazovnim ustanovama. Već u ponedeljak, 9. novembra iz Ministarstva stiže u Upravu za javne nabavke zahtev za mišljenje o osnovanosti primene pregovaračkog postupka bez objavljivanja javnog poziva. I Uprava brzo reaguje, daje pozitivno mišljenje u četvrtak 12. novembra a Ministarstvo već sledećeg dana započinje javnu nabavku objavljivanjem obaveštenja i konkursne dokumentacije na Portalu javnih nabavki. Ta je nabavka i dalje u toku.

Vladin Savet za borbu protiv korupcije 26. novembra protestuje protiv toga, i ukazuje da „ni Vlada niti Uprava za javne nabavke ne mogu menjati odredbe Zakona o javnim nabavkama tako što će unapred iz primene otvorenog i restriktivnog pregovaračkog postupka izuzimati nabavku za investiciono održavanje zdravstvenih ustanova (krečenje objekata, poboljšanje higijenskih uslova i adaptacija mokrih čvorova, što je inače redovna obaveza ustanova), a da se pri tome ne oceni koje su to vanredne okolnosti ili nepredviđeni događaji u svakom pojedinačnom slučaju doveli do neophodnosti hitnog otvorenog pregovaračkog postupka.“

S druge strane, Uprava u svom mišljenju kao ključan činilac ističe da Ministarstvo (do dobijanja novca iz budžetske rezerve) nije moglo da planira ovu javnu nabavku, drugim rečima, da Ministarstvo nije skrivilo hitnost, te da su

zato ispunjeni uslovi za primenu pregovaračkog postupka. <http://goo.gl/EqjZ38>

Pregovarački postupak bez objavljivanja, zbog navodne hitnosti, dugo je služio za nameštanje nabavki. Od 2012 stvar se promenila – u situaciji kada se i za ovu vrstu postupka objavljuje dokumentacija na Portalu, suštinska razlika je u rokovima. Da li će konkurencije u postupku biti zavisi uglavnom od faktora koji bi bili isti i da je reč o otvorenom tenderu – da li su uslovi i kriterijumi neopravdano diskriminatorni i slično. Naravno, ne treba zanemariti ni faktor kratkih rokova koji može da privileguje onog ko je imao unapred informacije da se sprema velika nabavka ove vrste, pogotovo zato što se ni krećenje ni obnova infrastrukture obično ne obavljaju u sred zime. Da li je reč o šteti znaće se uskoro – kad bude poznato koliko se firmi javilo i kakve su cene postignute.

Transparentnost Srbija je uputila Ministarstvu zdravlja i Vladi Srbije zaheve za pristup informacijama sa ciljem da utvrdimo da li je Ministarstvo pravovremeno (još prilikom pravljenja budžeta za 2015) iskazalo potrebe za ovim investicijama i zbog čega te nabavke nisu bile planirane ranije. Drugim rečima, ko je prouzrokovao da se ovaj problem rešava vanrednim merama – finansiranjem iz budžetske rezerve i sprovođenjem pregovaračkog postupka – umesto po redovnom toku stvari. Takođe smo zatražili informacije o tome na koji način je Ministarstvo izvršilo odabir lica koja će biti pozvana da učestvuju u pregovaračkom postupku i na koji način će utvrđivati da li su cene koje oni nude u skladu sa „uporedivim tržišnim cenama“, kao što je naloženo u pozitivnom mišljenju Uprave za javne nabavke.

Ironija sudbine

7 decembar 2015

Bila bi ironija sudbine kada bi ministar odbrane Bratislav Gašić sada bio smenjen zbog neumesnog i seksitičkog komentara na račun novinarki a ne zbog nekih ranijih slučajeva direktnih kršenja zakona, izjavio je programski direktor Transparentnosti Srbija Nemanja Nenadić.

Povodom [komentara koji je Gašić uputio novinarki](#) "Volim ove novinarke koje ovako lako kleknu", Nenadić je gostujući u Novom danu N1 televizije istakao da je potpuno jasno da takva izjava ne priliči nikome a kamoli nekome na javnoj funkciji.

Kaže da ga je začudilo odsustvo reakcije na licu mesta a povodom reakcije premijera Vučića koji je naveo da je šokiran Gašićevom izjavom, Nenadić kaže da ta reakcija nije bila određena i da samo može da se nagađa šta će biti posledice.

“Setimo se kada je ombudsman tražio dokumenta od Ministarstva odbrane i VBA a Gašić je tada otvoreno rekao da ne da dokumenta iako mu zakon nalaže da ih da. Sama činjenica nedavanja dokumenata trebalo bi da bude dovoljna da skupštinski Odbor pokrene postupak za razrešenje ali se to nije desilo”, kaže on.

Kako ističe, bila bi ironija sudbina da Gašić bude smenjen sada nakon nečega što nije uređeno nijednim zakonom a nije bio smenjen kada je direktno prekršio imperativne zakonske norme.

Govoreći o izveštaju EU o napretku Srbije i borbi protiv korupcije, Nenadić je rekao da se godinama unazad ukazuje na iste probleme i traže rezultati u borbi protiv korupcije. Ipak

kako navodi, korupcija je bitna na evropskoj agendi.

“Mi to treba da rešimo zbog nas a EU nam je tu saveznik ali nije dovoljno saveznik koliko bi mogla”, ističe izvršni direktor Transparentnosti i pojašnjava da kada EU oštro insistira da se nešto reši, vlade reaguju ali ako EU samo kritikuje, Vlada se opusti.

Medijsko-opštinsko-političko-istražna konfuzija

6 decembar 2015

[Nepotvrđena vest](#) o tome da policija (SBPOK) pregleda ugovore gradske uprave Zaječara sa medijima u vlasništvu AMG (Kurir i drugi), do sada je komentarisana u smislu selektivnosti - "zašto samo ugovori zaječarske uprave sa ovim medijima, a ne i sa drugima. Komentar je mogao da glasi i "zašto tek sad", kada se zna da se ova lokalna samouprava već godinama oglašava, kako u medijima tako i na bilbordima. Međutim, i to pitanje je retorsko, kada se ima u vidu nedavno "preumljenje" Kurira, i odluka zajačarskog člника da istupi iz poslaničkog kluba vladajuće stranke i formira svoj politički pokret.

Pretodno pitanje u vezi sa tom istragom (ako se ona uopšte događa), jeste šta bi tu policija uopšte mogla da proverava? Oglašavanje lokalnih samouprava, ma koliko bilo besmisleno, u Srbiji nije ni jednim aktom zabranjeno. Ako opštinski odbornici odobre takvo rasipanje novca, ono se može izvesti u potpunosti po zakonu. Pri tom, ne samo da nije obezbeđeno racionalno korišćenje sredstava, nego su pravila o sprovođenju nabavki različita kada se kupuju usluge štampanih i elektronskih medija.

Iako je još 2012, rešavanje problema na koje je ukazao izveštaj Saveta za borbu protiv korupcije o uticajima na medije ušao u ekspozure premijera, upravo taj problem nije ni dotaknut - ni kada je pisana antikorupcijska strategija (2013), ni u setu medijskih zakona (2014), ni u u izmenama Zakona o javnim nabavkama (2015). Vlada nije želela da se bavi tim pitanjem ni kroz nedavno upućeni predlog novog Zakona o oglašavanju - taj dokument se bavi samo komercijalnim oglašavanjem a ne i onim koje vrše državni organi, javna preduzeća i ustanove, lokalne samouprave i politički subjekti. Više o tome [u saopštenju Transparentnosti-Srbija](#)

Da li bi ipak mogao da postoji osnov za policijsku istragu oglašavanja ove lokalne samouprave (ili bilo kog drugog organa vlasti)? Zloupotrebe kod oglašavanja nisu nepoznate, ni u Srbiji, ni u okruženju. Dovoljno je setiti se da je deo optužnice protiv hrvatskog premijera Sanadera bio upravo u vezi sa izvlačenjem novca iz budžeta preko posrednika u medijskom oglašavanju, da bi kasnije bio iskorišćen za stranačku promociju.

Saopštenja

Još uvek nerešeni problemi u borbi protiv korupcije

8 decembar 2015

Transparentnost Srbija (ogranak međunarodne mreže Transparency International) podseća da se 9. decembra obeležava **Međunarodni dan borbe protiv korupcije**. Generalna skupština UN je 9. decembra 2003. godine otvorila za potpisivanje Konvenciju UN protiv korupcije (UNCAC), najpotpuniji globalni dokument te vrste. Iako je predstavnica naše zemlje konvenciju istog dana potpisala, ona je u Srbiji ratifikovana tek 2005. Međutim, **neke norme nisu ni do danas sprovedene u delo**.

I pored velikog napretka koji je Srbija ostvarila u proteklih 12 godina na zakonodavnom planu, posao nije završen ni u toj oblasti. Tako, Srbija još uvek nema zakon o lobiranju, koji bi uredio uticaje na proces donošenja odluka državnih organa. Takođe, kasni se sa promenama postojećih zakona, iako je i u strateškim aktima Srbije i u izveštajima EU (i drugih domaćih i međunarodnih organizacija) utvrđeno da su te promene neophodne. Na žalost, **ni tokom 2015. nisu poboljšani** Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije, Zakon o finansiranju političkih aktivnosti, Zakon o slobodnom pristupu informacijama niti Krivični zakonik. Pomenimo takođe, da su po shvatanju Transparentnosti, neke od promena u Zakonu o javnim nabavkama bile pozitivne, ali da nisu otklonjeni svi uočeni problemi. Zakon o **zaštiti uzbunjivača** pojavio se pre godinu dana. Međutim, još uvek nema dovoljno primera primene iz kojih bi se videlo koliki su njegovi efekti, odnosno, u kojoj su meri loša zakonska rešenja na koja je Transparentnost – Srbija ukazivala, stvorila probleme u praksi. Tokom 2015. usvojeni su propisi **koji mogu poboljšati poslovno okruženje i smanjiti korupciju u vezi sa kontrolom privrednih subjekata**, ali postoje i kontroverze oko legalizacije objekata.

Primena propisa je po oceni Transparentnosti bitno slabija od zakonskih rešenja. Primera radi, navodimo: U vezi sa sistemom **zapošljavanja i napredovanja** u javnom sektoru, što je jedna od oblasti o kojima govori pomenuta konvencija UN, i pored izričitih zakonskih pravila, **nije sprovedena profesionalizacija rukovođenja javnim preduzećima**. Takođe, i pored toga što su rokovi iz Zakona o državnim službenicima za raspisivanje konkursa istekli u aprilu, i dalje je veliki broj pomoćnika ministara u „v.d. stanju“! **Uticaji** na donošenje odluka u izvršnoj i zakonodavnoj vlasti su i dalje najčešće **skriveni**, a zainteresovani građani često nemaju mogućnost da utiču na zakonodavnim proces, usled **neorganizovanja javnih rasprava** ili ignorisanja prispelih predloga. Po oceni naše organizacije, poseban problem predstavlja **direktno pregovaranje predstavnika Vlade sa poslovnim partnerima, umesto**

javnog nadmetanja. Zbog toga, građani ostaju uskraćeni za saznanje o tome da li je odabrano optimalno rešenje sa gledišta javnog interesa. U nekim slučajevima čak ni nakon obavezujućih rešenja Poverenika za informacije od javnog značaja **informacije o obavezama koje je preuzela Srbija nisu postale poznate.**

Brojne tvrdnje u vezi sa izvorima **finansiranja izborne kampanje, zloupotrebom javnih resursa i kupovinom glasova** iz 2012. i 2014. nisu dobile sudski epilog. Nažalost, pravni okvir u toj oblasti još uvek nije poboljšán, što smatramo izrazito lošim jer nas sledeće godine očekuju makar pokrajinski i lokalni, a možda i parlamentarni izbori. Naročito bi **trebalo obratiti pažnju** na predstavljanje javnih funkcionera u doba kampanje, oglašavanje države i partija u medijima i krivično gonjenje organizovane „kupovine glasova“.

Važno je imati u vidu da Konvencija UN protiv korupcije poziva države članice da u svoj pravni sistem uvedu krivično delo **nezakonito bogaćenje**, odnosno "znatno uvećanje imovine javnog funkcionera/službenika koje on ne može razumno objasniti s obzirom na njegova zakonita primanja". Transparentnost - Srbija već gotovo deceniju poziva da se ovo krivično delo uvede **u Krivični zakonik**, ali to nije učinjeno ni u aktuelnom nacrtu izmena i dopuna ovog akta. Namera da se to učini uvrštena je u Strategiju za borbu protiv korupcije. Rokovi su u međuvremenu protekli (još 2014), a i sama namera je u međuvremenu relativizovana. Transparentnost – Srbija zato smatra da bi ministarstva pravde i finansija, odnosno čitava Vlada trebalo da se izjasne u pogledu svojih daljih namera po ovom pitanju: da li će biti uvedeno ovo krivično delo i ako ne, zbog čega; da li će biti donet mnogo puta najavljivani Zakon o ispitivanju porekla imovine i po čemu će taj zakon biti različit od ovlašćenja Poreske uprave za vršenje unakrsne provere imovine i prihoda, koja postoje već 12 godina; na koji način će rešavanju ovih problema doprineti najavljene promene u strukturi represivnog aparata države za borbu protiv organizovanog i finansijskog kriminala.

Transparentnost – Srbija smatra da **postoje velike neiskorišćene šanse za unapređenje borbe protiv korupcije**, jer želju za reformama u ovoj oblasti iskazuju građani, civilno društvo, mediji i međunarodne institucije, a ovo pitanje je važno i u kontekstu evropskih integracija za koje se Srbija opredelila. Da bi te reforme bile promišljenije, a njihovo sprovođenje uspešnije, u 2016. godini će nam biti potrebno više saradnje među institucijama, kao i vlasti sa građanima, više rešenosti svih aktera da rade na poslovima iz svoje nadležnosti (tužioc koji neće čekati signal da pokrenu istragu, parlamentarci koji će vršiti nadzor nad izvršnom vlašću itd.) i više spremnosti, pre svega kod izvršne vlasti, za prihvatanje konstruktivnih i obrazloženih kritika i predloga.